

**Работилница на тема:
Образованието на Ромите и невработеноста
на мнозинските етнички заедници**

Лоцирани проблеми:

1. Делчево и Македонска Каменица

- Неудуцираност на родителите Роми за потребата од образование на нивните деца
- Економската моќ (немоќ) на ромските семејства
- Не вклученост на родители Роми во телата и органите на училиштата во Делчево (Совет на родители, Училишен Одбор)
- Осипување на ученици Роми од женската популација со предвременно стапување во брак (основно и средно образование)
- Предрасуди и стереотипи за ромските деца од одредени наставници
- Ангажирањето на поголемото дете од семејството во чување на помалите деца во семејството
- Не функционирање на семејството
- Недоволна комуникација на релација дете – родител – наставник

2. Винаца

- Лоша економска состојба на голем број од семејствата од ромската популација
- Приличен број на неписмени Роми
- Голем број на Роми кои немаат оформено основно образование
- Незаинтересирани родители за образование на нивните деца
- Искористување на детскиот труд (отсуство од училиште)
- Склучување на малолетнички бракови
- Неизграден позитивен став кон образованието

3. Пехчево и Берово

- Неписменост кај родителите Роми во општина Пехчево и општина Берово
- Незаинтересираност кај родителите Роми за образованието на своите деца
- Недоволна комуникација помеѓу родителите Роми и наставниците
- Недоволна комуникација помеѓу родител и дете
- Предрасуди и дискриминација
- Невклученост на родителите Роми во училишните совети
- Осипување
- Оддалеченост
- Нередовност на настава

4. Кочани

- Социјална состојба
- Традиции – наследство
- Евиденција на ромските деца
- Недоволна информираност на родителите
- Незадоволителен контакт и соработка на институциите од образованието, ЕЛС и НВО со родителите
- Немање на учебници и училишни помагала
- Нередовност во наставата и осипување на учениците
- Недоволно вклучување на родителите во органите на училиштата и Совет на родители
- Неконтинуирано образование – средно и високо

Како резултат на работилницата 1 Образование беа изработени нацрт акциони планови за:

1. Делчево

Цели	Активности	Рок	Очекувани резултати	Индикатори	Можни спроведувачи	Буџет	Можни извори
Вклучување на најмалку 100 родители Роми во програми за подигање на јавната свест	Организирање на 12 работилници Изготвување на промотивен материјал (брошура и спот на медиуми)	2009	Организирана најмалку 1 работилница Информирани 25 родители Роми за програмата за образование	Број на вклучени Роми родители во 12 работилници	РКЕЦ Тернипе МК Делчево, ОУ Ванчо Прќе и ОУ Свети Климент Охридски Делчево	2700 евра	РЕФ ЕЛС Делчево
Обезбедување на 100 комплекти учебници за 100 ученици од основно образование	Набавка на 1 одделение 11 комплекти 2 одд 14 комплекти Итн.	2009-2012	Снабдени ученици Роми со учебници	Број на обезбедени комплет учебници	РКЕЦ Тернипе МК Делчево, ОУ Ванчо Прќе и ОУ Свети Климент Охридски Делчево	4000 евра	РЕФ ЕЛС Делчево
Намалување на предрасудите и стереотипите од страна на наставниот кадар за ромските ученици	Организирање на семинар за 22 наставника на тема „Социјална правда за возрасни и деца“ 4 Работилници во рок од 2 месеци	2009-2010	Исчезнување на стереотипите до 60% и зајакнување на заемното почитување меѓу ученик - наставник	- успех на учениците - чувство на слобода на учениците - распоред на седење на учениците во училниците	РКЕЦ Тернипе МК Делчево, ОУ Ванчо Прќе и ОУ Свети Климент Охридски Делчево	1200 евра	РЕФ ЕЛС Делчево

2. Винаца

Цели	Активности	Рок	Очекувани резултати	Индикатори	Можни спроведувачи	Буџет	Можни извори
Да се дооформи основното образование кај 150 Роми од 18-30 години	<p>Евидентирање на заинтересирани за дооформување на основното образование преку анкета</p> <p>Обезбедување на простории и помагала за реализирање на наставата во основно училиште</p>	2008-2011	Оформено основно образование кај 150 Роми во 3 периоди	<p>Број на свидетелства за завршено образование</p> <p>Реализирани наставни часови</p>	ЕЛС Винаца, МОН и основните училишта	100.000 денари	ЕЛС Винаца, МОН и странски донатори
Поттикнување на интересот кај родителите (најмалку 500) за вклучување на нивните деца во образовните институции (основно и средно)	Наставен кадар, учебници и програми	2008-2011			ЕЛС Винаца, МОН и основните училишта	100.000 денари	

3. Пехчево и Берово

Цели	Активности	Рок	Очекувани резултати	Индикатори	Можни спроведувач и	Буџет	Можни извори
Обезбедување на дообразование на 150 Роми на возраст од 18-23 години	Едукација Истражување Кампања Менторирање Полагање Полуматура	2008-2009	150 Роми ќе се стекнат со завршено основно образование	Издадени 150 свидетелства	Министерство за образование ОУ во Пехчево и Берово ЕЛС Пехчево и Берово НВО од Пехчево и Берово	120.000 евра	Министерство за образование ЕЛС РЕФ
Вклучување на 13 ромски деца во предучилишно образование (детски градинки) На возраст од 4,5 до 5 години	Едукација на родителите (работилници) Спроведување на програма од страна на детска градинка	2008-2011	Вклучени и социјализирани 13 ромски деца на возраст 4,5-5 години	13 деца посетуваат детска градинка	Министерство за труд и социјала Детски градинки од Пехчево и Берово НВО сектор	9.000 евра	Министерство за труд и социјала

4. Македонска Каменица

Цели	Активности	Рок	Очекувани резултати	Индикатори	Можни спроведувачи	Буџет	Можни извори
Да се подигне свеста за важноста од образованието кај 60 ромски семејства	Спроведување на едукативни работилници од различни области <ul style="list-style-type: none"> - семејно насилство - хигиена и заразни болести - Конфликти - Малолетничка деликвенција - Малолетнички бракови 	2008-2010	Информирани родители	Број на запишани деца во основно училиште	ХДЗР КХАМ Делчево и ОУ	104.000	ФИООМ Министерство за образование